

Vernisajul expoziției *Turnul de semnalizare. Refugiu pe traseul Limesului Dacic*

la MJIA Zalău

Vineri, 13 iunie, a avut loc vernisajul expoziției *Turnul de semnalizare. Refugiu pe traseul Limesului Dacic*, un proiect realizat prin colaborarea colectivului atelierului anului 2 al Facultății de Arhitectură și Urbanism Cluj-Napoca și Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău. De data aceasta, expoziția iterată deja la Cluj, și-a găsit locul la Zalău, nu departe de aria de studiu care a făcut obiectul cercetării noastre.

Desfășurarea vernisajului a fost coordonată de conf. dr. arh. Paul-Mihai Moldovan, care a avut plăcerea de a prezenta ideea din spatele expoziției, alături de invitații care au luat cuvântul - Dinu Iancu Sălăjanu, Președintele CJ Sălaj, reprezentant al teritoriului administrativ care a fost obiect de studiu în cadrul atelierului, Corina Bejinariu, manager al Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău și co-organizator al expoziției și, nu în ultimul rând, prof. dr. arh. Șerban Țigănaș, decanul Facultății de Arhitectură și Urbanism Cluj-Napoca, cărora le mulțumim și pe această cale.

Proiectele studenților realizate în primul semestru al actualului an universitar sub forma unui proiect scurt, de 6 săptămâni, explorează relația dintre arhitectură, peisaj și patrimoniu cultural, pornind de la rețeaua de fortificații a Limesului Dacic, parte a graniței de nord a Imperiului Roman. Recunoscut recent ca Patrimoniu Mondial UNESCO, Limesul Dacic reprezintă nu doar o mărturie istorică, ci și o [re]sursă pentru noi modalități de integrare a patrimoniului în peisajul contemporan.

Anul 2024 a marcat acordarea avizului favorabil al ICOMOS (Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor), forul consultativ al UNESCO, pentru înscrierea în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO a siturilor arheologice care compun „Frontierele Imperiului Roman. Dacia.” Rezoluția Comitetului Patrimoniului Mondial recomandă, printre altele, ca până în 2025 să continue acțiunile de investigare, clasare și dezvoltare a unei strategii turistice sustenabile. Tema propusă caută să însoțească acest demers prin sondarea potențialului de ramificare a traseului Limesului cu Via Transilvanica, care se intersectează pe porțiuni considerabile cu fostele granițe romane.

Unul dintre cele mai importante centre de graniță ale Daciei Romane, *Porolissum*, situat în județul Sălaj, a fost un nod strategic de apărare și un punct de schimb cultural și comercial între romani și populațiile locale. Ca parte a Limesului Dacic, *Porolissum* este un exemplu remarcabil al modului în care infrastructura romană a influențat dezvoltarea regiunii. Relevanța sa istorică și potențialul său turistic îl transformă într-un subiect esențial de reflecție pentru protejarea și punerea în valoare a patrimoniului din Sălaj și din întreaga Transilvanie.

Prin aceste proiecte, studenții anului 2 ai Facultății de Arhitectură și Urbanism își propun să contribuie la conversația privind identificarea unor strategii turistice responsabile, care să faciliteze transformarea acestui patrimoniu într-un spațiu activ cu accesibilitate publică, capabil să genereze capital social, cultural, educațional și economic. Proiectele explorează, astfel,

reinterpretarea turnurilor de semnalizare ca refugii pe traseul Limesului, integrând trecutul defensiv al acestora într-o viziune contemporană ce răspunde nevoilor exploratorilor, turiștilor și pasionaților de patrimoniu. Strategiile de intervenție urmăresc, pe de o parte, un mod firesc de relaționare cu ruina, dar vorbesc totodată despre posibilitatea unei sugestii, evitând tentația și pericolele reconstituirii.

Vernisajul a fost susținut de o serie de activități – discuții între arhitecți, arheologi, politicieni și localnici despre potențialul Limes-ului de a deveni un traseu turistic și tot ceea ce implică aceasta, exemplificări ale modului de funcționare a unei tabere militare romane, alături de un punct gastronomic tradițional lor.

Evenimentul a strâns un public divers – studenți, elevi, arheologi, arhitecți, cercetători, politicieni și localnici curioși, oferindu-le un cadru de dezbatere despre importanța interdisciplinarității în problematica patrimoniului cultural.

Mulțumim, așadar, celor din spatele efortului organizării acestui eveniment - gazdelor noastre, Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău, pentru strategia din spatele evenimentului - pentru prezentarea arheologului dr. Horațiu Cociș despre frontiera romană ca potențial catalizator al unei dezvoltări socio-culturale, asociației Amicii Muzeului pentru arheologia experimentală reenactment și pentru punctul gastronomic cu specific roman. Toate acestea au creat un cadru de dialog valoros între instituții publice, mediu academic și publicul larg,

